

УДК 636.2.082

О. В. ЛЕСНОВСЬКА, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Л. В. КАРЛОВА, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

І. В. ДЕБЕРИНА, аспірант

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ, ВІДТВОРНА ЗДАТНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА КОРІВ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ З РІЗНОЮ ТРИВАЛІСТЮ ЇХ УТРОБНОГО РОЗВИТКУ

Актуальність проблеми. Викладено результати досліджень молочної продуктивності, відтворювальної здатності та економічної ефективності виробництва молока корів червоної степової породи залежно від тривалості їх утробного розвитку. Встановлено, що середня й оптимальна тривалість ембріонального розвитку (280–285 та 286–290 діб) та інтенсивний ріст телиць у постембріональний період позитивно в подальшому впливають на рівень їх продуктивних показників. Тварини, що мали оптимальну тривалість ембріогенезу в подальшому, при дотриманні нормального рівня годівлі та утримання інтенсивно розвивалися; вік їх першого осіменіння становив 18–19 місяців. Середня прибавка до основної продукції корів червоної степової породи II–IV дослідних груп, порівняно з однолітками I групи, була в межах 8,4–11,9 %.

Ключові слова: ембріогенез; телиці; продуктивність; відтворна здатність.

Актуальність проблеми. В умовах інтенсифікації молочногo скотарства вирощування високопродуктивних корів із мінімальними витратами виробничих ресурсів і капіталовкладень з розрахунку на голову та одиницю отриманої продукції має розглядатися як найважливіше завдання розвитку галузі.

Дослідження, проведені рядом науковців, свідчать про те, що телиці, які характеризувалися оптимальним строком утробного розвитку та більшою живою масою в різні періоди вирощування, у подальшому отримували кращу молочну продуктивність (1).

Деякі практики вважають, що інтенсивне вирощування теличок дозволяє знизити собівартість вирощування однієї корови, скоротити вік першого осіменіння, збільшити живу масу, покращити показники продуктивності (3).

Тому в контексті можливого добору важливого значення набуває з'ясування зв'язку між тривалістю ембріогенезу й подальшим розвитком тварин у

постембріональний період, формуванням їх молочної продуктивності. Саме це й стало метою наших досліджень.

Мета і матеріал досліджень. Об'єктом дослідження були телиці червоної степової породи ($n = 150$) аналоги за віком і фізіологічним станом, одержані від повновікових матерів-аналогів за живою масою й молочною продуктивністю та батьків із близьким генетичним потенціалом.

Серед піддослідного поголів'я виділяли чотири групи телиць: з коротким, середнім, подовженим і оптимальним утробним розвитком. Межі між ними встановлювали на основі середньоарифметичного значення ознаки та квадратичного відхилення ($0,67$ сігми). У телиць реєстрували динаміку живої маси шляхом зважування в основні періоди вирощування. Молочну продуктивність корів обчислювали за три лактації по матеріалах племінного обліку господарства.

Доцільність використання корів різних дослідних груп визначали за розрахунком економічної ефективності згідно з «Методикою визначення економічної ефективності використання в сільському господарстві результатів науково-дослідних робіт, нової техніки, винахідів і раціоналізаторських пропозицій» (2).

Результати досліджень. Серед досліджених тварин значна кількість їх ($41,3$ та $31,4$ %) мала період утробного розвитку 280 – 290 діб. Із ембріогенезом 279 діб і менше виявилось $19,3$ % тварин від загальної кількості. Решта ($8,0$ %) мали тривалість ембріонального розвитку 290 діб і більше.

Під час інтенсивності росту та розвитку телиць встановлено, що при народженні телички I групи поступалися своїм одноліткам II–IV груп на $6,7$ – $11,9$ %. У 6-місячному віці ця різниця становила $3,8$ – $9,9$ %, 12-річному – $6,6$ – $11,5$ %, 18-місячному – $5,6$ – $10,3$ % та 24-місячному – $9,6$ – $11,9$ % відповідно, на користь тварин II–IV дослідних груп.

Найбільші середньодобові прирости живої маси в окремі вікові періоди мали тварини з оптимальною тривалістю утробного розвитку. Середньодобові прирости теличок II–IV груп становили від народження до 6 місяців $656,7$ – $684,4$ г і вони переважали своїх ровесниць із коротким ембріональним періодом відповідно на $3,1$ – $7,5$ %.

У періоди 6–12 та 12–18 місяців перевагу за середньодобовими приростами мали телички II–IV груп.

У 24 місяці середньодобові прирости тварин II–IV груп були в межах $468,9$ – $480,5$ г порівняно з однолітками I групи – $401,1$ г.

Інтенсивний ріст і розвиток тварин II–IV дослідних груп підтверджують і їх абсолютні прирости в зазначені періоди. Так, абсолютний приріст теличок II–IV груп від народження до 6-місячного віку становив 118,2–123,2 кг проти 114,6 кг – у ровесниць I групи. У подальші періоди ця тенденція зберігалася.

Відомо, що упущення під час вирощування тварин спричиняють до затримки їх росту, відставання розвитку статевих органів, у першу чергу яєчників, що є основною з причин порушення відтворної функції. Занадто пізні парування завдає господарству великих економічних збитків.

Нашими дослідженнями встановлено деякі показники відтворювальної здатності дослідних тварин. Тварини, що мали оптимальну тривалість ембріогенезу в подальшому, при дотриманні нормального рівня годівлі та утримання інтенсивно розвивалися; вік їх першого осіменіння становив 18–19 місяців. Так, телиці II–IV груп були запліднені у віці 548,3–572,4 доби, що на 71,0–46,9 доби раніше, ніж однолітки I групи. Перші телята від первісток II–IV груп були отримані у віці 819,4–840,1 доби.

Жива маса ремонтних телиць дослідних груп за першого осіменіння коливалася в межах 363,8–398,5 кг в розрізі груп, що становить 75–80 % живої маси повновікової корови та є оптимальним показником для відтворення стада.

За першого отелення жива маса первісток дослідних груп дорівнювала від 467,2 до 519,6 кг. Підкреслимо, що тварини II–IV дослідних груп, які мали оптимальний період ембріонального розвитку та в подальшому нормально зростали, переважали за живою масою однолітків I групи в усі зазначені періоди.

У корів II–IV дослідних груп вихід телят на 100 корів становив 85,3–91,2 % проти 84,9 % у первісток I групи.

У першу лактацію рівень молочної продуктивності тварин I групи на 2,8 % був меншим за стандарт породи (2818,4 кг). У другу та третю лактації це відставання дорівнювало 3,9 та 4,6 %, відповідно, порівняно зі стандартом.

Корови II–IV дослідних груп мали молочну продуктивність у розрізі лактацій вищу за стандарт породи та вищу, ніж у тварин I групи. Так, у першу лактацію первістки II–IV груп дали на 2,3–6,6 % молока більше за стандарт породи. У другу та третю лактації ця перевага становила 4,4–9,0 % та 3,4–6,9 % відповідно.

Середня прибавка до основної продукції корів червоної степової породи II–IV дослідних груп, порівняно з однолітками I групи становила 8,4–11,9 %. Вартість додатково отриманої продукції від тварин II–IV груп у розрахунку на одну голову дорівнювала 24,61–32,83 грн.

Висновок. Відбір первісток за тривалістю їх ембріонального розвитку має велике значення в прискоренні процесу створення високопродуктивних стад і рентабельного ведення молочного скотарства.

Бібліографічні посилання

1. Гордійчук Н. М. Ріст, розвиток та молочна продуктивність корів в залежності від тривалості ембріогенезу / Гордійчук Н. М., Гордійчук Л. М., Вахуткевич І. Ю. // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. Том 17. № 3 (63), 2015. – С. 148-154.
2. Лоза Н.М. Методика определения экономической эффективности использования в народном хозяйстве новой техники, изобретений и рациональных предложений. – ВАСХНИЛ; 1984. - 108 с.
3. Хмельничий Л.М. Особливості росту та розвитку ремонтного ремонтного молодняка української червоно-рябої молочної породи в залежності від тривалості їхнього ембріонального розвитку // Сумський НАУ, випуск 7 (30), 2016. – С. 145-153.

МУСІЧ О.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ВИСОКОБІЛКОВИХ КОРМІВ У ГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Актуальність проблеми. Спецефічність – найбільш суттєвий фактор при виборі кормового продукту. Адекватність складу корму вкусовим рецепторам дозволяє отримати максимальну фізіологічну реакцію його використання. За даними вчених дефіцит протеїну в раціонах свиней на сучасному етапі становить 35-40 %, енергії - 25-35 %, макро- і мікроелементів, вітамінів та інших біологічно активних речовин - до 45 % [4]. Це призводить до зниження продуктивності свиней, збільшення витрат на виробництво продукції тваринництва. Тому, для свинарства найповноціннішими кормами, є корми тваринного походження і зокрема – м'ясо-кісткове та рибне борошно [1,2]. Проблема загострилася через суттєве скорочення на світовому ринку кількості виробництва м'ясо-кісткового борошна з причини захворювань тварин.

Мета роботи. У зв'язку з цим товарно-виробниче підприємство "Агроспецпереробка" організувало цех по виробництву рибного, м'ясо-кісткового, м'ясного борошна та кормового жиру. Для отримання кормів з